

HRVATSKI SABOR
Odbor za financije i
državni proračun

KLASA: 022-02/24-01/49

URBROJ: 6521-5-24-

Zagreb, 9. srpnja 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o Središnjem registru stanovništva,
prvo čitanje, P.Z. br. 37
- Izvješće s rasprave

Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora raspravio je na 5. sjednici, održanoj 9. srpnja 2024. godine, Prijedlog zakona o Središnjem registru stanovništva, prvo čitanje, P.Z. br. 37, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 4. srpnja 2024. godine.

Odbor je o predmetnom Prijedlogu zakona raspravljao na temelju svoje nadležnosti iz članka 73. Poslovnika Hrvatskoga sabora, kao matično radno tijelo.

Odbor je raspolagao i pisanim mišljenjem pučke pravobraniteljice o Prijedlogu zakona o središnjem registru stanovništva, zaprimljenim 9. srpnja 2024. godine.

Uvodno je predstavница predlagatelja istaknula da se Prijedlogom zakona o Središnjem registru stanovništva ustrojava elektronički vođen administrativni registar u kojem će se upisivati podaci o hrvatskim državljanima s prebivalištem u Hrvatskoj i podaci o strancima koji imaju prebivalište ili boravak u Hrvatskoj. U Registar će se upisivati i podaci o hrvatskim državljanima s prebivalištem izvan Hrvatske, kako bi po prvi puta bila ustrojena i evidencija o našim državljanima izvan Hrvatske. Glede upisanih osoba prikupljat će se 11 grupa osobnih podataka, i to: OIB i osobno ime, podaci o osobi (rođenje, smrt i državljanstvo), braku ili životnom partnerstvu, roditeljima i djeci, podaci o osobama kojima je imenovan skrbnik ili poseban skrbnik i skrbništvu, prebivalištu i boravištu, invaliditetu, obrazovanju, osnovi osiguranja, zaposlenju te podaci o stambenoj jedinici i kvaliteti stanovanja. Na temelju isključivo dobrovoljnih izjava građani će moći u Registar upisati 4 grupe osobnih podataka, i to: podatke o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, o nacionalnosti te kontaktne podatke. Osnivanje Registra je izuzetno velik i zahtjevan reformski iskorak jer će se podaci upisivati u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji. Stoga je bilo nužno prepoznati nedostatne podatke te jasno odrediti mjesto i način njihovog prikupljanja. U Ministarstvu financija osnovana je Radna skupina u čijem radu sudjeluju ukupno 33 institucije te će se kroz obradu podataka sadržanih u Registru i povezivanjem tih podataka s podacima sadržanim u sustavu Porezne uprave ostvariti cijeli niz različitih svrha. Uspostava Registra dovodi od ukidanja potrebe provedbe popisa stanovništva te određivanja ciljanih mjera socijalne politike, a ističe se i vođenje jedinstvene elektroničke evidencije rada i evidencije neaktivnih osoba (radi lakšeg otkrivanja prekršitelja i suzbijanja pojedinih pojava oblika neprijavljenog rada), ubrzavanje provedbe ostavinskih postupaka (prema podacima iz registra moći će se lakše utvrđivati nasljednici), analizu tržišta rada (praćenje, analiziranje i istraživanje čimbenika koji utječu na kretanje zaposlenosti i zapošljavanja), izračun indeksa razvijenosti i oblikovanje politika regionalnog razvoja, upis

djece u predškolske ustanove, škole, učeničke domove, visoka učilišta (temeljem podataka iz Registra bez dokumentacije) te još preko 30 različitih svrha. Građani će u svakom trenutku moći imati uvid u podatke koji su o njima sadržani u Registru i tražiti potvrde o upisanim podacima. Registar bi se tehnički ustrojio tijekom 2025. godine, a puna primjena Registra očekuje se od 1. lipnja 2026.

U raspravi na Odboru je pučka pravobraniteljica iznijela primjedbe na Prijedlog zakona, za koje je navela da su već iznesene i u postupku javnog savjetovanja o Nacrtu prijedloga zakona. Pozdravila je uspostavu navedenog Registra, istodobno naglasivši da je važno definirati svrhe za koje se podaci prikupljaju, kao i tko će imati dostupne navedene podatke. Mišljenja je da to ne bi trebalo propisivati podzakonskim aktima, koji su izvan parlamentarne kontrole, već samim zakonom. Posebno je izrazila zabrinutost zbog mogućih povreda prava na privatnost, zaštite osobnih prava i moguću diskriminaciju u odnosu na osobne podatke. Isto tako, izražena je bojazan u odnosu na podatke o pojedinim nacionalnim manjinama, budući da više neće postojati Popis stanovništva, te će podaci koji do sada nisu bili vidljivi to sada biti, kao i, primjerice, vjerska pripadnost, materinski jezik, bračni status. Pučka pravobraniteljica ukazuje i na manjkavosti oko pitanja socijalne skrbi, a ujedno smatra da predložena rješenja trebaju podložna široj raspravi, da tekst prijedloga zakona treba doraditi, te da podaci moraju biti dobro zaštićeni.

Članovi Odbora pozdravili su ovakvu digitalizaciju podataka i koristi koje iz toga proizlaze za građane, a više članova Odbora posebno je zanimala povezanost ovog Registra s popisom birača. Također, naglašeno je pitanje zaštite podataka.

Odgovarajući na pitanja i komentare članova Odbora, predstavnici Ministarstva financija pojasnili su da će ovaj Registar funkcionirati na temelju umrežavanja postojećih podataka. Zakonom nije moguće propisati sve, a pristup podacima će također biti ograničen, i temeljit će se na zahtjevima tijela koja određene podatke imaju u svom djelokrugu. Radna skupina obuhvaćala je i predstavnike Agencije za zaštitu osobnih podataka, čije su primjedbe uvažene. U odnosu na osjetljive podatke, naglašeno je da se radi o dobrovoljnom davanju tih podataka. Što se tiče primanja, kako je već istaknuto, Registar će funkcionirati na temelju umreženih podataka, pa i onih Porezne uprave o imovini i dohotku. Govoreći o nacionalnim manjinama i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, naglašeno je da se još radi na određenim pitanjima. U odnosu na dijeljenje podataka, odnosno pristup, pojašnjeno je da će svaki građanin moći vidjeti tko je pristupao njegovim podacima i s kojom svrhom. Isto tako, ovaj Registar bit će usklađen s Registrom birača, te će se i na taj način moći utvrditi zašto dolazi do neusklađenosti između različitih popisa.

Nakon provedene rasprave, budući da su glasovi članova Odbora za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora ostali podijeljeni (6 glasova „ZA“, 6 „SUZDRŽAN“), Odbor nije utvrdio svoje stajalište o Prijedlogu zakona.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora određen je zastupnik mr. sc. Boris Lalovac, predsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr. sc. Boris Lalovac

